

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023
Proiectul din cadrul Programului de Stat (2020-2023)
“Particularitățile recidivei tuberculozei pulmonare”
Cifrul proiectului 20.80009.8007.23

Povara recidivei tuberculozei pulmonare rămâne înaltă în Republica Moldova. Rezultatele obținute demonstrează risc înalt de dezvoltare a recidivei TB pulmonară și rezultate nefavorabile în rândul pacienților cu patologie cronică comorbidă, în special, din grupul adulți vârstnici și senili. Predominarea în structura finalizării tratamentului cazuri cu clasamentul tratament încheiat, pierdut din supraveghere, eșec și continue tratamentul poate fi una din cauzele dezvoltării recidivei TB. Pondere înaltă de cazuri care continue tratamentul denotă prezenta formelor extinse și avansate de TB, inclusiv cu drogrezistență. În cazurile cu recidivă TB a predominat tratament conform categoriei II și individualizat în raport cu cazurile de TB fără recidivă, unde predomină tratament de categoria I. Potențialul energetic al limfocitelor, proteinele de fază acută, activitatea funcțională a neutrofilelor și metabolismul lor pot fi biomarkeri în diagnosticul TB, a recidivei TB și monitorizarea dinamicii evoluției tratamentului antituberculos la pacienții cu recidivă a tuberculozei pulmonare. Intoxicația endogenă este mai exprimată la pacienții cu recidivă a tuberculozei pulmonare. Complexele imune circulante pot fi un potențial biomarker în diagnosticul și monitorizarea dinamicii intoxicației endogene la pacienții cu tuberculoză pulmonară. Proteinele de fază acută (factorii C3 și C4 ai complementului, haptoglobina, ceruloplasmina, properdina, proteina C-reactivă, IL-6, VSH, conținutul leucocitelor) sunt predictorii majori a unui tratament antiTB cu rezultat nefavorabil. Polimorfismul rs897200 al genei STAT4 și combinația de genotipuri „AG TLR6 rs5743810 + GT TLR10 rs11096957” pot fi considerați potențiali biomarkeri pentru prezicerea dezvoltării tuberculozei pulmonare în populația Republicii Moldova. Polimorfismele TLR10 rs11466657, TRAF6 rs4755453 și TIRAP rs8177374 pot acționa ca factori de risc pentru dezvoltarea recidivei TB și pot fi considerați potențiali biomarkeri pentru prezicerea dezvoltării recidivei TB. Polimorfismele genelor de rezistență/predispunere la dezvoltarea tuberculozei, recidivei TB contribuie la cunoașterea corelației particularităților genofondului populației cu legitățile dezvoltării recidivei TB, la cunoașterea mecanismelor fundamentale a tuberculozei și a determina grupele de risc întru dezvoltarea recidivei tuberculozei, a aplica măsuri argumentate de profilaxie individuală a recidivei tuberculozei, astfel ameliorând situația epidemiologică și la prevenirea dezvoltării recidivelor, a tuberculozei rezistente și cu rezistență extinsă.